

Podklad pro kulatý stůl na téma „energetická transformace kraje“

zpracoval Jakub Maščuch

Garant kulatého stolu:

Jakub Maščuch, poradce prezidenta republiky pro energetiku

Seznam potvrzených účastníků kulatého stolu:

Jan Schiller, hejtman ÚK

Iva Dvořáková, radní pro oblast přípravy a realizace projektu z Fondu spravedlivé transformace, fondy MŽP, MMR a jiných

René Neděla, téma: Národní klimaticko – energetický plán, Státní energetická koncepce

Michal Macenauer, téma: Zdrojová přiměřenost v kontextu NKEP

Pavel Cyrani, téma: Transformace české energetiky ve střednědobém horizontu

Jan Vondráš, téma: Transformace teplárenství – možnosti a překážky

Rostislav Palička, téma: Transformace hornictví nesmí proběhnout o nás bez nás

Radek Jirků, téma: Green Mine a možnosti přečerpávací elektrárny na dole ČSA

Jiří Feist, téma: Ekonomika paroplynů jako náhrady uhelných kapacit a realita jejich výstavby, pohled do Německa

Ondráš Příbyla, téma: Cesty k levné a čisté elektřině v roce 2050, rizika a příležitosti transformace do roku 2030

Východiska pro debatu:

Energetická bezpečnost je **jednou z klíčových priorit prezidenta Petra Pavla**. Důležité je zajištění dostatečného disponibilního elektrického výkonu v ČR a robustnosti elektroenergetiky nejen pro předpokládaný růst spotřeby elektřiny v kontextu dekarbonizace průmyslu a rozvoje elektromobility v dlouhodobém horizontu, ale i pro situace ohrožení dostupnosti jednotlivých zdrojů a celé přenosové či distribučních soustav. **Energie musí být klimaticky udržitelná, ekonomicky dostupná a stabilně dodávaná.** To je možné zajistit jen správně provedenou transformací. Bezpečné a předvídatelné zdroje musejí být v provozu do té doby, dokud nebude k dispozici relevantní náhrada.

Elektroenergetika není jedinou oblastí energetiky, která je dotčena otázkami bezpečnosti. Transformace s využitím plynu jako tranzitivního paliva klade požadavky i na plynárenství ve smyslu jeho tranzitu, skladování a distribuce k jednotlivým odběratelům. Teplárenství kromě elektroenergetiky poskytuje služby 1,7 mil. domácnostem, z uhlí produkuje 45 % tepla. **Nezvládnutá transformace může znamenat významné zhoršení zejména ekonomických parametrů těchto zdrojů a zdražení tepla pro odběratele.**

Energetická bezpečnost má také rozměr mezinárodní, závisíme na významném propojení nejen v oblasti dodávek zemního plynu, ale stále více také v oblasti výměny elektřiny.

Veřejná debata se nedostatečně zaměřuje na důsledky plánů státu v oblasti transformace energetiky. Cílem kulatého stolu bylo se optikou reálií těžby uhlí a produkce elektřiny v Ústeckém kraji podívat na problémy transformace elektroenergetiky a teplárenství, protože jde o propojené nádoby. **Nezvládnutá transformace může znamenat velmi proměnlivé ceny elektřiny a diskreditaci dekarbonizace v očích veřejnosti.** Při nenaplnění předpokladů transformace hrozí situace, že „uhlí“ už nebude a „plyn“ ještě nebude.

Předmětem diskuse byla **rizika „živelného“ odchodu od uhlí** a otázky vytváření podmínek pro setrvání uhlí v energetické mixu v souladu s plánem odchodu od uhlí, který předpokládá vláda. Debata se týkala také **problémů a rizik transformace teplárenství na zemní plyn**, zejména z pohledu časových horizontů realizace nutných změn.

Výsledkem debaty byla shoda na nutnosti vytvořit akční plán či harmonogram transformace energetiky obsahující jak stranu odklonu od uhelné energetiky, tak oblast výstavby nových výrobních kapacit v kontextu předpokládaných energetických potřeb. Plán by měl zároveň obsahovat vyhodnocení rizik a definovat časové a parametrové milníky, ve kterých bude postup kontrolován a případně podle skutečného vývoje upravován.